

De zesendertigjarige Thomas Borchgrevinck stond op de parkeerplaats bij de oude Fredheimschool in Lørenskog en hoopte vurig op een beetje wind. Hij wist niet waarom ze juist hier had afgesproken, maar hij had wel een vermoeden. Het zo moeilijk mogelijk voor hem maken, toch? Of niet soms? Hij wierp een blik op zijn horloge, terwijl een groepje kraaien opvloog uit een naburige boom, luid krassend boven het verlaten gebied. Want hier was helemaal niets, alleen maar velden, een afgraving en verder dat oude witte gebouwtje, zijn vroegere school. Het andere leven was begonnen, het leven van vóór alle ellende. Hij was hier in geen tijden geweest. Niet dat hij überhaupt ergens was geweest. Twaalf jaar achter slot en grendel. Hij was een paar maanden geleden vrijgekomen en was nog niet helemaal aan het idee gewend dat hij kon doen en laten wat hij wilde. Thomas Borchgrevinck trok zijn jasje dicht om zich heen, ging op de trap van het oude gebouw zitten en richtte zijn gezicht naar de zwakke zon, die zich net van achter een bosje liet zien.

Kwart voor negen. Ze hadden om tien uur afgesproken, maar hij had geen risico durven nemen. Ze kon van alles zeggen. *Zie je wel, we hadden negen uur gezegd en hij is niet eens komen opdagen. Vind je echt dat hij het recht heeft om zijn zoon te zien? Besef je wel dat de jongen de vorige keer pas twee jaar was?* Hij hoorde plotseling wat geruis in de boomtoppen aan het einde van de weg en dat maakte hem meteen iets optimistischer. Zou het misschien toch nog gaan waaien? Eigenlijk een beetje stom om een vlieger te kopen. Hij had lang zitten piekeren over iets wat ze samen konden doen. Hij was net zo lang in de speelgoedwinkel blijven staan tot de verkoopster hem had gevraagd of het wel goed met hem ging. Of het goed met hem ging? Natuurlijk niet. Wat dacht ze wel? Zij kon er natuurlijk ook niets aan doen, dus hij had maar het eerste het beste gepakt wat voor zijn neus lag. Een vlieger. Buiten. Bij de oude school. Samen vliegeren. Als dat geen goed idee was! Hij had er spijt van natuurlijk, nu de wind weer wat ging liggen. Hij had

eigenlijk aan een schaakbord gedacht, om de jongen de regels te leren en misschien een potje tegen elkaar te spelen. Maar hij had die gedachte meteen uit zijn hoofd gezet toen hij hoorde dat de ontmoeting buiten zou plaatsvinden. Met begeleiding. Dat zij hem onder geen beding alleen wilde laten met de jongen.

Ze had een heel andere toon aangeslagen toen ze bij hem op bezoek was gekomen, Siv Johnsen. Hij wist niet eens meer wie ze was. *Borchgrevinck, je hebt bezoek. De eerste in drie jaar. Een vrouw. Ze zit in bezoekruimte 2.*

Bezoek?

Een vrouw?

Mama?

Nee.

Natuurlijk niet.

Feestelijk gekleed, een bloem in het haar en rode wangen boven een kort zomerjurkje. Siv Johnsen. In dezelfde klas op de middelbare school, de paar maanden dat hij daar had gezeten, voordat hij uiteindelijk moest toegeven aan de stemmen in zijn hoofd.

En zo wilde ze het, elke twee weken; ze had het bijna drie jaar volgehouden. Ten slotte was hij haar bijna leuk gaan vinden. Foto's uit de kraamkliniek, de eerste verjaardag. *Martin mist zijn vader!*

En toen: afgelopen.

Niet meer.

Een andere man, had hij na een tijdje begrepen.

Ze bekeek het maar.

En het kind dan?

Het mooiste kind van de hele wereld.

Zijn zoon.

Martin.

Nee, godverdomme.

Thomas Borchgrevinck stond op van de trap en liep naar het schoolplein om de gedachten van zich af te schudden.

Rustig.

Niet kwaad worden.

Ook al was ze dan ineens niet meer gekomen, er kwamen wel brieven in haar plaats – op de computer getikte brieven van kleurloze hulpverleners, die hem vertelden dat hij de kleine niet langer mocht zien.

Hij schopte een steentje over het plein en keek weer op zijn horloge.

Kwart over negen.

Geen mens te zien.

Waarom ook? Wat heb je hier ook te zoeken? De Losbyveien vanuit Finstad, daar woonde bijna niemand, zo ver van de bewoonde wereld. De schietbaan vlak om de bocht. De afgraving achter de bosrand in de verte. Hij kende hier elke steen, had van die school gehouden, was elke morgen vroeg gekomen om niet thuis te hoeven zijn, in dat donkere huis met die kille mensen die eigenlijk op hem moesten passen. Het geluid van het Mickey Mouse-wekkertje op zijn nachtkasje dat hem erop wees dat het tijd was om op te staan, en dan sloop hij stilletjes op kousenvoeten over de vloer om niemand wakker te maken. Hij vulde zijn broodtrommeltje met wat hij kon vinden.

Hij was niet supergoed op school, maar ook weer niet een van de slechtsten.

Maar warmte?

Van iemand die om hem gaf?

Kwart voor tien, en daar kwam de eerste auto, een kleine roestige Toyota Corolla, waar een blonde vrouw met een rond brilletje in zat, die hem zenuwachtig een hand gaf.

‘Astrid Lom, kinderbescherming.’

‘Thomas.’

Ze stond daar onhandig met een map onder haar arm waar ongetwijfeld hetzelfde in stond als wat hij toegezonden had gekregen.

Veroordeeld wegens moord.

Achttien jaar.

Goed gedrag.

Vervroegde vrijlating.

Moeder heeft contact met de jongen goedgevonden.

Onder begeleiding.

Vijf voor tien toen eindelijk die auto kwam.

Wit.

Duur.

Natuurlijk.

Ze had iets beters gevonden, maar wat deed het er ook toe?

Thomas Borchgrevinck voelde zich helemaal warm worden toen

hij hun met klamme handen over het plein tegemoet wilde lopen.

‘Nee, nee, wacht.’

Een hand hield hem tegen.

‘Ja, natuurlijk, sorry.’

Stap voor stap.

Zoals de jongen het wilde.

Martin.

Daar was hij.

Thomas glimlachte breeduit toen hij de portieren van de auto zag opengaan.

Donker haar.

Een bruine trui.

De jongen bleef een beetje beduusd naast de auto staan, zonder dat de mensen voorin ook maar een vinger naar hem uitstaken.

Stelletje idioten.

Zien jullie dan niet dat hij...

De hulpverleenster had gelukkig iets meer verstand van kinderen. Ze liep met snelle stappen over het plein, sloeg een arm rond de smalle schouders, en toen was hij daar. Thomas Borchgrevinck moest moeite doen om niet in huilen uit te barsten.

‘Hoi, Martin.’

‘Hoi...’

Mooie blauwe ogen, die hem niet echt wilden aankijken. In plaats daarvan keek hij naar zijn schoenen.

‘Hoe is het met je?’

‘Wat?’

Eén blik nu, een beetje nieuwsgierig.

‘Leuke trui heb je aan.’

‘Eh... dank je wel.’

De jongen keek naar de hulpverleenster alsof hij haar wilde vragen wie ze was en wat ze hier deed.

‘Is dat een robot, op je trui?’

‘Wat? Nee. Dat is Bionicle.’

Thomas zette belangstellend een stap dichterbij.

‘Bionicle. Wat gaaf.’

De jongen lachte schuchter.

‘Hij heet geen Bionicle, het *is* een bionicle.’

‘O, sorry hoor. Hoe heet hij dan wel?’

‘Deze hier?’

‘Ja?’

De blonde vrouw was een eindje verderop gaan staan.

‘Hij heet Makuta.’

‘Cool. Is dat je lievelingsbionicle?’

De jongen keek weer voorzichtig naar hem.

‘Eh... nee. Ik vind Ehlek de leukste, maar daar hebben ze geen trui van.’

‘Stom, zeg!’

‘Ja. Maar ik heb er wel een figuur van.’

Hij keek even achterom naar de witte auto.

‘Stom dat ik niet wist dat je bionicles leuk vond, dan had ik er een voor je mee kunnen nemen.’

‘Geeft niet, hoor.’

De jongen blies een lok haar uit zijn gezicht en keek nieuwsgierig naar de zak bij de trap.

‘Wat zit daarin?’

‘Niet veel bijzonders, jammer genoeg. Ik had gehoopt dat er wat meer wind zou zijn.’

‘Wind? Waarom?’

‘Dan hadden we kunnen vliegeren. Maar misschien vind je daar niets aan?’

‘Jawel, hoor,’ zei de jongen glimlachend. ‘Ik wil best vliegeren.’

Het ruiste weer in de bomen, dus misschien had er toch iemand vanuit de hemel naar hem gekeken.

‘Nou?’ zei Thomas met een glimlach. ‘Zullen we eens kijken of hij de lucht in wil?’

‘Oké,’ zei de jongen.

‘Misschien moeten we even naar het veldje gaan? Daar staat vast meer wind.’

Hij nam de vlieger uit de zak en keek naar de hulpverleenster.

‘Is het goed dat we...’

Ze knikte.

‘Waarom zei je dat tegen haar?’ vroeg de jongen toen ze het oude gebouwtje achter zich lieten en de vlieger tussen hen in op het gras lag.

April in Noorwegen.

De geur van geploegde aarde.

Binnenkort zou het graan de grond in gaan en van de zomer profiteren om te groeien en te rijpen.

Het viel hem niet zo makkelijk om zijn emoties de baas te blijven.

‘Ze is hier om op te passen.’

‘Op wie dan?’

‘Op jou. Wil jij als eerste vliegeren? Jij rent, dan hou ik hem vast?’

‘Oké.’

De jongen glimlachte weer en tilde de vlieger op.

Nu kon het hem niets meer schelen.

Die twee koppen in de auto.

De hulpverleenster met al haar documenten.

Al die jaren. Weg.

Alleen die kleine jongen die glunderend over het veld holde, tot de vlieger eindelijk wind ving en ten slotte trots tussen de wolken zweefde.

‘Jeetje! Wauw!’

Twintig prachtige korte seconden, voor de vlieger het opgaf en tegen de grond sloeg, helemaal aan de andere kant van het veldje.

En toen iets wat Thomas Borchgrevinck van zijn leven niet zou vergeten.

De jongen kwam terug, nu met een heel andere blik in zijn ogen.

‘Wat is er, Martin?’

‘Er liggen mensen daar.’

‘Wat zeg je nu?’

Het handje dat vol schaamte probeerde de natte plek op zijn broek te bedekken.

‘Ze bewegen helemaal niet.’

2

Holger Munch zat in zijn zwarte Audi naar Bachs cellosuite nr. 1 in G-majeur te luisteren en voelde zijn geweten knagen omdat hij zijn gezin weer met het zondagse ontbijt had laten zitten. Niet dat ze hadden geklaagd. Dat deden ze nooit wanneer er weer werd gebeld. Laat op de avond, in het holst van de nacht, midden in de zomervakantie, op kerstavond, net wanneer het kerstdiner op tafel stond. Holger Munch werkte al bijna twintig jaar als re-

chercheur Moordzaken en zij was er altijd geweest: Marianne, zijn vriendinnetje van de middelbare school. Liefde op het eerste gezicht en meteen na hun eindexamen getrouwd. Eindelijk, negen jaar later, was hun dochter gekomen: Miriam, die nu veertien was en helemaal niet zo'n lastige puber was als je zou verwachten. Zijn gezin nam het altijd voor hem op, wat hij ook allemaal had gemist. Ze hadden zelfs vorig najaar zijn bevordering gevierd, terwijl iedereen wist dat hij nu nog veel meer te doen zou krijgen. Een nieuwe afdeling Moordzaken met een eigen kantoor. Ver van het politiebureau in Grønland. Holger Munch had niet alleen het vertrouwen gekregen als hoofd van deze gloednieuwe afdeling, hij had ook carte blanche om zelf zijn medewerkers te kiezen. Hij kon voor het eerst sinds tijden van de winter genieten. Gewoonlijk liep hij in dit jaargetijde in diepe duisternis van achter zijn roodblonde bevroren baard alles en iedereen te vervloeken, vooral de idioten die op hun ski's van de sneeuw aan het genieten waren, maar dit jaar was hij met andere dingen bezig. Manager! Hij had iets opgezet. Zo had hij zich gevoeld. Maar was zij er wel zo gelukkig mee geweest?

De gezette rechercheur schudde de gedachte van zich af en liet zijn pasje zien aan de agent die hem staande had gehouden bij de afzetlinten. Van het gezicht van die jonge man kon hij het al aflezen: *Dit was iets totaal anders.*

Een soortgelijke nerveuze blik, schuilgaand achter een strak uniform, trof hem een minuut later nadat hij de auto bij het witte schoolgebouwtje had geparkeerd.

'Nilsen, opsporingsleider.'

Munch knikte en haalde een pakje sigaretten uit de zak van zijn beige duffel.

'Is er al iemand van mijn team?'

'Eh... ja. Die blonde, de officier?'

'Goli.'

'En die jongen in het pak – Fredrik?'

'Riis,' zei Munch, en hij stak zijn sigaret aan.

'De technische recherche was er als eerste bij en die is er al een tijdje,' vertelde de gespierde politieman. Hij wees in de richting van het veldje.

'Forensisch?'

'Ook gekomen. Net, eigenlijk.'

De agent trok zijn ene handschoen uit en wees met zijn vinger op een kaart aan wat ze hadden gedaan.

‘We hebben de weg afgezet, daar en daar. De Losbyveien. Er wonen hier niet zoveel mensen. Een paar boerderijen. We moesten die toegang wel openhouden, dus hebben we het afzetlint langs deze weg getrokken. De Vålerveien. Goed?’

‘En de andere kant van het veldje?’ vroeg Munch.

‘Daar zijn mensen bezig,’ zei Nilsen met een knikje. ‘Moet onderhand in orde zijn.’

‘Wat heb je nog meer?’

Munch keek nieuwsgierig naar de kaart en draaide zich naar de bossen om hen heen.

‘Wat een nachtmerrie,’ mompelde Nilsen. ‘De jongens liggen h er,’ zei hij, en hij wees het op de kaart aan. ‘Zoals je ziet zijn er vooral landerijen en bos. We denken dat de dader zich h er toegang heeft verschaft en op dezelfde manier terug is gegaan. Je hebt hier vrij doorgang, volgens mij. We mogen van geluk spreken als iemand iets heeft gezien.’

‘Wat is dit?’ vroeg Munch, en hij wees met zijn vinger op de kaart.

‘Een schietbaan.’

‘Hebben we die afgezet?’

‘Eh... nog niet. Die ligt toch...’

‘Afsluiten,’ zei Munch vermoeid. ‘En stuur er een team naartoe. En dit?’

‘Een flinke afgraving,’ antwoordde Nilsen, wijzend naar het bos in oostelijke richting. ‘Moeten we...’

‘Als jullie dat nog niet hebben gedaan, ja. En?’

Hij keek naar de politieman, die het antwoord schuldig moest blijven.

‘Moet daar ook een team naartoe?’ vroeg die ten slotte.

‘Mooi,’ zei Munch met een knikje. Hij liep over het plein naar Anette Goli, die net uit het oude schoolgebouw kwam.

Medewerker nummer   n.

Hij had er geen seconde over getwijfeld.

‘Ben je verderop al geweest?’ vroeg de blonde, bekwame officier van justitie met een knikje in die richting, terwijl ze haar hand door haar haar haalde.

‘Nog niet. Hoezo?’

‘Foute boel. Ik heb net Wik aan de telefoon gehad; die vroeg zich af of ze hen moesten toedekken of dat je ze wilde zien zoals ze daar liggen.’

‘Laat ze maar liggen,’ zei Munch, en hij stak een nieuwe sigaret met de vorige aan. ‘Wie heeft ze gevonden?’

‘Een zootje ongeregeld,’ verzuchtte Goli. Vermoeid wees ze in de richting van het oude gebouw. ‘Ik probeer erachter te komen wie wie is.’

‘O ja?’

‘Een vaderschapskwestie, voor zover ik heb begrepen. Iemand die zijn zoon weer eens mocht zien. De moeder is aanwezig, met nieuwe man en iemand voor de begeleiding. De kinderbescherming misschien? Dat is niet helemaal duidelijk. Ik moest ze in elk geval uit elkaar zetten. De vader zit dáár en de anderen in aparte ruimtes. Wil je ze spreken?’

‘Nu even niet. Zorg eerst maar dat we alle details krijgen.’

‘Oké, Katja is ermee bezig.’

‘Is die er?’ vroeg Munch verrast grijzend. ‘Dacht ze...’

‘Kripos is niet gek, hoor,’ zei Goli met een knipoog. ‘Pikte haar onderweg op. Prima, toch?’

‘Natuurlijk,’ antwoordde Munch, weer met een glimlach.

Medewerker nummer twee.

Katja van den Burg.

De keuze was net zo eenvoudig en vanzelfsprekend geweest als de eerste.

‘Nou, wil je ernaartoe?’

‘Ja, waar liggen ze?’

‘Die kant op,’ wees Goli. ‘Maar ik zou andere schoenen aantrekken, het is er nogal drassig.’

‘Oké.’

Munch liet de sigaret op de grond vallen en liep naar de auto om zijn laarzen te pakken.